

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo Hmeljarske zadruge, r. z. z. o. z. * Izhaja redno vsak drugi petek * Naročnina letno 20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna številka stane 2 din * Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ulica 4 — Telefon št. 196

Leto X.

Celje, 17. februarja 1939

Štev. 4

Pa še o hmeljevkah

Zadnjič smo priobčili statistiko naših obiralcev in ugotovili, da plačamo normalno letno za obiranje hmelja nad pet milijonov dinarjev. Kakor je iz priobčene statistike razvidno, prihajajo obiralci iz najbolj siromašnih okrajev naše banovine vsako leto k nam obirati hmelj in torej od hmeljarstva nimajo koristi samo hmeljarji, temveč mnogo bolj sigurno korist prav najsiromašnejši sloji prebivalstva širom naše domovine. In res upravičeno lahko trdimo, da imajo obiralci od hmeljarstva mnogo bolj sigurno korist kakor pa hmeljarji sami, kajti obiralec mora dobiti in tudi dobi redno plačilo za obiranje vsako leto enako; hmeljar pa često mora prodati hmelj tudi izpod cene, tako da ima od hmeljarstva često tudi izgubo namesto koristi.

Pa ne pridejo samo milijoni, ki jih plačamo hmeljarji vsako leto za obiranje hmelja, v korist izvenhmeljarskim krajem ter prav mnogim okrajem naše domovine. Saj so tu tudi še hmeljevke, ki jih v našem hmeljskem okolišu ne zraste skoro prav nič in moramo zato skoro vse dobiti iz drugih krajev.

Po statističnih podatkih imamo okroglo osem milijonov korenin hmelja in rabimo torej skoro prav toliko hmeljev. Pri nas napeljujemo namreč hmelj še vedno skoro izključno le na hmeljevke in so žičnice prav redke. Ne bomo razpravljali sedaj o tem, če je to upravičeno in prav in če ne bi morda bolje kazalo polagoma nadomestiti hmeljevke z žičnimi ogrodji. Toda če se bodo hmeljevke še naprej tako dražile kakor zadnja leta, bomo vsekakor morali začeti tudi o tem resno razmišljati.

Zaenkrat imamo torej v rabi okroglo osem milijonov hmeljev. Hmeljevke so seveda različne in prav tako je različna tudi njihova trajnost. Dočim trajajo bukove, borove in hojeve le par let, so smrekove mnogo bolj trpežne in med hmeljarji najbolj priljubljene kapnice trajajo tudi po petnajst

let. Čim daljše so hmeljevke, tem dalje seveda tudi trajajo, kajti tisti del, ki pride v zemljo, pač ne izdrži dolgo ter jih je treba vedno znova priostriti in so zato vedno krajše. Vsekakor pa moremo povprečno trajnost hmeljev računati le na kakih osem let in rabimo torej vsako leto okrogel milijon novih hmeljev. Cene za hmeljevke so sicer tudi različne, vendar jih moramo računati povprečno vsaj po pet dinarjev, tako da plačamo hmeljarji za hmeljevke letno zopet pet milijonov dinarjev.

Pet milijonov dinarjev plačamo torej letno za hmeljevke, ki jih moramo dovažati iz nehmeljarskih

*Želite lep, zelen in težak
hmelj s prijetno aromo?*

*Gnoj'te z
NITROFOSKALOM I
NA 100 SADIK — 25 KG*

HMELJEVK

po 5 do 8 m dolgih, spomiadi sekanih, oddamo iz lastnih gozdov še kakih 4000, in to postavno vagon Rajhenburg. Natančnejša pojasnila daje

Parna žaga Sevnica

krajev. Mnogo od tega dobi seveda železnica za prevoz, ki je neprimerno drag, ostalo pa gozdni posestniki v okrajih Kamnik, Kranj, Škofja Loka, Litija, Črnomelj, Novo mesto, Kočevje, Slovenj Gradec, Šmarje itd., iz katerih dobivamo hmeljevke. Pa ne samo gozdni posestniki v teh okrajih imajo z dobavo hmeljevke koristi od hmeljarstva, temveč tudi delavci, ki jih sekajo in čistijo, nakladajo in razkladajo ter vozniki, ki jih dovažajo do železnice. Zato smo se pa tudi že ponovno obrnili na merodajne činitelje, da bi železnica res neprimerno visoko prevoznino za hmeljevke znižala. Koristi od tega bi imeli hmeljarji, ki bi res lahko dobili potem hmeljevke nekoliko ceneje, toda tudi gozdni posestniki bi potem dobili lahko več za hmeljevke in seveda tudi delavce bolje plačali. Le žal so bili doslej vsi tozadevni koraki brezuspešni, vendar upamo, da bomo končno le prodrli z našo upravičeno zahtevo ter lahko še nadalje ostali pri hmeljevkah.

Kakor iz navedenega razvidno, imajo torej prav tako kakor z obiranjem hmelja tudi z dobavo hmeljevke vprav nehmeljarski kraji od hmeljarstva prav znatno ter redno in sigurno korist.

Za dober hlevski gnoj

V eni prejšnjih številčk smo poudarjali nujno in neobhodno potrebo naših hmeljišč po gnojenju s hlevskim gnojem. Da, naša hmeljišča pogrešajo najbolj temeljnega gnojenja z dobrim hlevskim gnojem. Zato pa moramo hmeljišča vsako tretje leto, najmanj pa vsako četrto leto jeseni pošteno pognojiti in raztrositi na široko po nasadu na tisoč hmeljskih rastlin vsaj sto stotov dobrega hlevskega gnoja, ki ga potem zaorjemo. Seveda pa ni vsak gnoj enakovreden in je zato nujno potrebno, da tudi imamo za gnojenje hmelja na razpolago res dober hlevski gnoj. Tak gnoj je mogoče pripraviti na vsaki kmetiji in bo zato prav, da se tudi o tem natančneje pomenimo.

Neglede na vse drugo je dober hlevski gnoj mogoče pripraviti le v dobro urejenem gnojišču. Svojemu namenu služi seveda najbolje betonsko gnojišče, ki pa je precej drago. Toda kdor ne zmore betonskega, si lahko uredi tudi zasilno gnojišče brez vsakih stroškov, ki bo tudi dobro služilo

svojemu namenu. In naprava takega gnojišča je prav enostavna, le pogledjmo!

Za vsako odraslo govedo računamo v gnojni jami 4, za konja 2 in za prašiča 1 m², v gnojnični jami pa 1,5 m², odnosno 1 m² in 0,5 m² prostora. Kdor ima torej n. pr. 4 krave, 1 vola, 1 konja in 5 prašičev, rabi 27 m² veliko gnojno ter okroglo 12 m² veliko gnojnično jamo. Kako tele ali pujske več ali manj tu ne pride v poštev.

Ko smo določili velikost, najdemo še primeren prostor za gnojišče. Ta naj bo čim bliže hleva, kolikor mogoče v senci in z vseh strani pristopen z vozom. Glede oblike si moramo prizadevati, da bo gnojišče čim bolj ozko ter ga zato rajši raztegnemo v dolžino. Tako bomo v našem primeru, ko rabimo 27 m², napravili gnojno jamo 3 m široko in 9 m dolgo; seveda pa se končno moramo zadovoljiti s prostorom, kakor ga imamo pač na razpolago in se prav tako tudi vse mere gnojišča morajo prilagoditi razpoložljivemu prostoru.

Ko smo določili prostor in obliko gnojišča, izkopljemo tam najprej pol metra globoko jamo določene oblike, v našem primeru torej 9 m dolgo in 3 m široko, z ostro navpičnimi stenami. Ako smo kopali v težki ilovnati zemlji, le še stehe ter dno jame dobro nabijemo s težkim lesenim batom in gnojna jama je gotova. Če pa smo pri kopanju naleteli na lahko peščeno zemljo, obložimo stene s kamenjem, ako ga imamo na razpolago, ter jih potem prav tako kakor tudi dno obložimo in nabijemo z masno ilovico; če nimamo kamenja, seveda tudi stene obložimo le z ilovico ter dobro nabijemo in gnojna jama je gotova.

Poleg gnojišča pa potrebujemo tudi gnojnično jamo, kamor se odceja gnojnica iz hleva. Gnojnično jamo izkopljemo 2 m globoko, široko prav tako kakor gnojišče, dolgo pa po potrebi, da bo držala toliko kubičnih metrov, kolikor je po stanju živine potrebno. V našem primeru mora torej pri omenjenem številu živine držati gnojnična jama 12 m³ ter pri 27 m² gnojišča (9 × 3) biti torej 3 m široka in 2 m dolga. Ako je zemlja ilovnata, tudi v gnojnični jami stene le nabijemo z batom, ako pa je peščena,

Hmeljarji, pozor! Naročite škropilnice čimprej, da bodo pravočasno pri roki; letos jih bomo potrebovali. Tudi najprimernejše mešano umetno gnojilo **KAS** za spomladansko gnojenje hmelja naročite pravočasno. Najboljše Holderjeve škropilnice in gnojilo **KAS** dobavlja najceneje **Hmeljarska zadruga**, r. z. z. o. z.

jih obložimo s kamenjem in ilovico ali tudi samo z ilovico ter prav tako kakor tudi dno dobro nabijemo, podobno kakor v gnojni jami, pa je tudi zasilna gnojnična jama gotova.

Pri kopanju gnojne in gnojnične jame vzamemo v ilovnati zemlji pravilne mere, kakor veliko gnojišče po stanju živine pač potrebujemo. V peščenih zemlji, kjer moramo stene in dno obložiti vsaj s pol metra debelo plastjo masne ilovice, pa izkopljemo obe jami za toliko bolj dolgi, široki in globoki, pa dobimo potem pravilno izmero prostornine; eno kakor drugo jamo izkopljemo torej prvotno za 1 m daljšo, 1 m širšo in pol metra globokejšo, kakor pa jih rabimo, ker moramo računati, da pride na dno, ob vsaki strani in na vsakem koncu znotraj nabita še vsaj pol metra debela plast ilovice.

(Dalje prih.)

Razno

Obmejne pivovarne na Češkoslovaškem lahko izvažajo pivo tudi svojim odjemalcem čez mejo v Nemčijo, da bodo Čehi, ki so ostali sedaj onstran meje, lahko še nadalje pili češko pivo, na katerega so se navadili. Enako pravico razvažanja piva imajo seveda tudi obmejne pivovarne v Nemčiji za svoje bivše odjemalce, ki so ostali še na češkoslovaškem ozemlju.

Kartelizirani se nameravajo vse pivovarne na Češkoslovaškem. Vsaka pivovarna bi potem dobila svoj določeni okoliš, v katerem bi smela prodajati pivo in v katerem bi nihče piva iz druge pivovarne sploh ne mogel dobaviti. Zaščitna zveza pivovarske industrije se za tak kartel seveda zelo zavzema, dočim se gosliničarji upirajo z vso silo ter so že podvzeli vse potrebne korake, da tak pivovarniški kartel preprečijo.

Produkcija piva v Italiji se dviga in je v letu 1937 znašala 651.693 hl piva proti 456.829 hl v letu 1936 in 400.828 hl v letu 1935; tako se je produkcija dvignila zadnja leta za 200.000 hl, to je za 43 %.

V Belgijo smo izvozili prvih 9 mesecev lanskega leta 490 stofov hmelja v vrednosti 641.000 din, predlani v istem času pa 600 stofov v vrednosti 1.071.000 din. Gre pri tem za hmelj letnika 1937 in 1936. Povprečna cena, ki smo jo dosegli pri izvozu hmelja v Belgijo v tem času, je znašala lani 13 din, predlani pa 18 din za kg.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Ker je lanski pridelek že davno popolnoma razprodan, je več zanimanja in povpraševanja tudi za hmelj starejših letnikov, katerega je sem ter tja še nekaj na razpolago; cena za tak hmelj je seveda zelo različna, kakor je pač blago ohranjeno.

Vojvodina: Lanski pridelek je iz prve roke v glavnem razprodan, vendar je še vedno povpraševanje zanj po nespremenjenih cenah in je zadnji čas prišlo ponovno tudi do večjih zaključkov iz druge roke. Če-

tudi se je kupčija v začetku sezone kaj slabo razvijala, je bilo končno le vse blago gladko razprodano in so se tudi cene še precej ugodno razvile.

Češkoslovaška: Živahno zanimanje in povpraševanje za lanski pridelek je končno le nekoliko popustilo, vendar so cene ostale čvrste in lanski žateški hmelj notira slej ko prej do 63 din za kg. Še neprodane zaloge v prvi roki so že prav pičle. Oznamkovanih je bilo doslej 11.234 tovorkov lanskega žateškega pridełka v skupni kosmati teži 15.047 stofov.

Nemčija: Kljub temu, da je lanski pridelek že popolnoma razprodan, je še vedno zanimanje in povpraševanje tako za domačo pivovarsko industrijo kakor tudi za izvoz. Cene so prav čvrste ter se gibljejo v okviru uradno določenih, vendar so le nominalne; če sem ter tja pride še do kakega zaključka, se tudi za slabši hmelj že plačajo najvišje cene. V Žatcu je bilo doslej oznamkovanih 46.918 tovorkov lanskega pridełka v skupni kosmati teži 55.475 stofov.

Francija: Vkljub pičlim zalogam traja živahno zanimanje in povpraševanje na tržišču dalje. Cene so se nadalje učvrstile in se že tudi za sorazmerno slabše blago plačuje do 24 din, za boljše pa izjemoma tudi do 28 din za kg; gre pri tem večinoma za kupčijo iz druge roke, ker je iz prve roke že vse razprodano.

Poljska: Ker je lansko blago razprodano, se je v zadnjem času pojavilo tudi nekaj zanimanja in povpraševanja za hmelj starejših letnikov, katerega je še nekaj na razpolago.

Belgija: Na tržišču je tendenca slej ko prej zelo čvrsta. Tudi cene so se še učvrstile in lanski pridelek notira Poperinghe do 24 din za kg ter letošnji v predprodaji za oktober-november prav toliko.

Anglija: Četudi je lanski pridelek že popolnoma razprodan, je še vedno dovolj zanimanja in povpraševanja ter se tudi slabše blago gladko proda po sorazmerno znatno višji ceni.

Amerika: Razpoloženje na hmeljskem tržišču je zopet živahnejše, ker je zopet več zanimanja in povpraševanja, ki v splošnem prekaša ponudbo. Zato so se tudi cene še dvignile in pri čvrsti tendenci notira domači pridelek lanski 22–26 din, predlanski 12 do 15 din in starejši letniki 7–10 din, že zacarinjen inozemski pa lanski 55–69 din, izjemoma pa se plača za najboljši češki žateški hmelj tudi 73–75 din ter za najboljši lanski savinjski hmelj do 72 din za kg.

Za dobro voljo

Sivi lasje.

Micika: »Glej, mama, tu imaš siv las!«

Mati: »Vidiš, Micika, to je zato, ker me vedno jeziš!«

Micika: »Joj, kako si pa morala ti jeziti babico, da ima že vse lase bele!«

Očividno.

Gost: »Povejte, natakari, ali je opazil tujec, da sem se vsedel na njegov klobuk?«

Natakari: »Prav gotovo! Saj si je vzel zato vašega!«

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema
vse vrste zavarovanj proti po-
žaru: poslopja, vse premičnine,
hmelj, zvonove, steklo, nezgo-
de, vlom, jamstvo, avto-kasko,
življenjska zavarovanja v vseh
kombinacijah in posmrtninska
zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.
Obrestovanje najugodnejše.

**Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.**

Sprejema
hranilne vloge in
jih obrestuje
najbolje. Denar
je pri njej naložen
popolnoma varno.
Za hranilne vloge
jamči poleg rez-
erv in hiš nad
4000 članov - po-
sestnikov
z vsem svojim
premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Opozarjamo vse hmeljarje in
kmetovalce sploh na važnost

GNOJENJA!

Na razpolago imamo sledeče vrste gnojil:

RUDNINSKI SUPERFOSFAT 16% in 18%
KOSTNI SUPERFOSFAT KMF 18/19%
FOSFATNO ŽLINDRO 6/10/18%

razen teh dobavljamo:

**MEŠANA GNOJILA, ZLASTI KAS
KOSTNO IN APNENČEVO MOKO**

nadalje imamo stalno na zalogi:

KALIJEVO SOL 40% ZA GNOJENJE
ČILSKI SOLITER 16% ZA GNOJENJE

Vsa navedena gnojila prodajamo
po najnižjih dnevnih cenah

Vprašanja in naročila na:

TOVARNO KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.
ali njeno podružnico v Celju

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne za-
vode, da se omogoči z oživitvijo denar-
nega obtoka delavoljnim našim ljudem
zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje
prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim
premoženjem popolno varnost. Mesto Celje
jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še
samo jamči zanj z vsem svojim imetjem
in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna,
nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Dajmo hmelju, kar mu gre!

Hmelj je gotovo edina kmetijsko-industrijska rastlina, ki se goji tudi pri nas v večjem obsegu. Toda doma porabimo hmelja kaj malo, večino vsakoletnega pridelka, do 98 %, moramo izvažati v inozemstvo. Na svetovnem tržišču hmelja pa je huda konkurenca raznih provenienc, ki jo najbolje izdrži fisti, ki s čim manjšimi stroški doseže čim boljši pridelek. Zato je za hmeljarja važno predvsem, da pridelava glede kakovosti čim boljše blago. Važno pa je tudi, da doseže na čim manjši površini nasadov čim obilnejši pridelek, ker se mu s tem vse delo poceni in tudi pri nižji ceni še izplača pridelovanje.

Za obilost in kakovost pridelka pa je gotovo važno zlasti gnojenje. Le v dobro zagnojenem nasadu dá namreč hmelj čim obilnejši in le v pravilno pognojenem nasadu tudi glede kakovosti čim najboljši pridelek, ki gre gladko v denar in izdrži vsako konkurenco. Zato pa je treba gnojiti hmelju zadostno in pravilno.

Hmelj je rastlina, ki rabi izredno mnogo apna, obilno kalija, precej dušika in tudi fosforne kisline.

Apno izboljšuje tlo, pospešuje prehrano ter krepi rastlino in jača njeno odpornost.

Kalij dá fine in težke kobule, obilo smole v lupulinu ter milo in prijetno aromo, pospešuje stanovitnost barve in odpornost rastline proti boleznim in škodljivcem.

Fosforna kislina dá čvrsto zbite in lepo oblikovane kobule z obilo lupulina, pospešuje cvetenje ter enakomerno in pravočasno zorenje hmelja.

Dušik dá lepo zelene kobule ter pospešuje rast in razvoj rastline sploh. Preveč dušika pa povzroči, da rastlina zdvija, dá manj ter večinoma prevelike, grobe in prazne kobule. Dušika je torej vedno bolje dati hmelju nekaj manj kakor pa preveč.

Za apno poskrbimo hmelju na ta način, da hmeljišče vsako tretje ali vsaj četrto leto jeseni pred odoravanjem izdatno apnemo. Za ostale hranilne snovi pa poskrbimo z gnojenjem. Vsako tretje ali vsaj četrto leto pognojimo hmeljišče jeseni pred odoravanjem izdatno z dobro preležanim hlevskim gnojem, ostala leta in če primanjkuje hlevskega gnoja, pa gnojimo z umetnimi gnojili.

Pravilno je vsekakor vedno le polno gnojenje, to se pravi, da nudimo hmelju v pravilnem razmerju in najprimernejši obliki vse glavne hranilne snovi, torej kalij, dušik in fosforno kislino. Najprimernejše tako gnojilo je KAS, to je mešanica kalijeve soli, amonsulfata in superfosfata v razmerju 8:2:8 ali 8:3:8 ali 8:4:8. Posebna prednost mešanega gnojila KAS je v tem, da vsebuje dušik v obliki amonsulfata, ki ne učinkuje samo trenutno ali pa šele po daljšem razkrajanju, temveč zalaga ves čas v teku vegetacije rastlino trajno s potrebnim dušikom v isti obliki kakor hlevski gnoj. Amonsulfat je vsekakor za hmelj najbolj priporočljivo dušičnato gnojilo, ki ga zlasti češki hmeljarji slejkoprej največ uporabljajo.

S KAS-om gnojimo hmelju spomladi. Najprimernejši za hmelj je KAS 8:4:8, katerega raztrosimo na široko po nasadu na 1000 rastlin 200 kg ter ga potem zabranamo. Če smo gnojili deloma tudi s hlevskim gnojem, zadostuje 150 kg KAS-a na 1000 rastlin. Ako hočemo gnojiti le k posameznim rastlinam, raztrosimo okoli vsake 15–20 dkg mešanega gnojila KAS.

Naš hmelj se mora boriti na svetovnem tržišču z vedno večjo konkurenco in storiti moramo vse, da pridelamo glede kakovosti čim boljše blago, ki bo vsako konkurenco vzdržalo. Zato pa, hmeljarji, za spomladansko gnojenje hmelja samo KAS!